

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm III. Is qui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Ante litem contestationem dominus Procuratorem (nisi in rem suam datus sit) liberè reuocare potest; non item post litem contestatam, nisi rationabilis reuocandi causa subsit, vt quia inimicus domini redditus, vel alia ratione suspectus est, aut aduersarij affinis, vel hæres factus; item si eum Religionè ingredi, in longinquas terras abire, ægritudine aut vinculis detineri contingat. Consentit l. ante litem, 17. & seqq. ff. de Procurator. & l. procuratoribus, 22. C. eod. Veruntamen procurator, si domino, etiam post litem contestationem remouere volenti, resistat, & operam suam inuito ingerat, eo ipso suspectum se reddet. Quare ad hoc tantum petere potest, vt causa remotionis cognoscatur, vt famam suam illæsam cõseruet, l. quæ omnia, 25. ff. eod. Quòd si verò aduersarius, quocum lis contestata vel aliter inchoata est, procuratorem mutari nolit, tum causa cognoscenda erit ad hoc, vt appareat, remoueri procurator debeat, necne, sicuti Gl. docet, ver. suspectum,

Porrò si procurator absque culpa sua remoueat, præter alias expensas etiam salarium præstandum esse, docet Bartol. in l. post litem, ff. eod.

Corollarium. Neque ipsemet procurator recedere potest post litem contestationem, nisi necessarium impedimentum accidat, sicuti notat Gl. Ioann. Andr. in c. seq. ver. suspectum. Sed ante litem contestationem, ad eoque dum res integra est, procuratorem resignare potest: nisi reus pro procuratore sciente & non contradicente satis dederit, seu fideiussit iudicatum solui, tunc cogitur procurator ad iudicium accipiendum, seu litem contestandam, l. si defunctus, 15. ff. eod.

Porrò quomodo iudicij instantia, seu litem prosecutio, à procuratore, quocum lis contestata erat, in nouum procuratorem, vel ipsum dominum per se agere volentem transferri possit, explicat Bartol. in l. mutari, 24. ff. eod. Ancharan. hic not. 3. Videlicet vt noua litem contestatio fiat, secundum Gl. margin. cit. l. mutari. Vel vt procuratorius instantiæ alteri cedat, l. in causæ, 26. §. Si ex parte, iun. Gl. margin. ff. eod.

§. Verùm.

Tamet si procurator, quocum lis contestata est, non remoueat, potest tamen ipse dominus vnà cum procuratore iudicio adesse, præsertim si collusionem aliquam fieri suspicetur. Quærit Gl. hic, ver. adesse: Ad quidnam profit domino, si in iudicio cum procuratore adsit. Respondet, Quia testes, & probationes adducere poterit, quas procurator omitteret: Vel ipsemet procurator testes & probationes, quas dominus volet, exactè produci curabit. Vide Baldum in supra cit. l. procuratoribus.

QUÆRIBUS denique: Quid si dominus ante latam sententiam moriatur, finiturne mandatum procuratoris: aut, si non finitur, cuius vicem seu locum ille gerit? Respondeo ex l. nulla, 23. C. eod. Per mortem domini, procuratoris mandatum, & litem instantiam non finiri. Quare si sententia contra eum formanda erit, tanquam contra procuratorem hæredis, formanda erit, sicuti Baldus monet cit. l. nulla, n. 5.

CAPITVLVM III.

Is qui.

Procurator qui per facultatem à domino acceptam alium sibi substituit, reuocare non potest substitutum, postquam is mandatum suscepit. Præterquam si procurator etiam reuocandi potestatem à domino acceperit. Tamet si aliud dicendum sit de delegato Sedis Apostolicæ; quippe qui causam à subdelegato arbitrato suo reuocare potest, si res adhuc integra sit, c. quamuis, 6. de offic. delegati, in 6.

Rationem discriminis inter procuratorem & delegatum Sedis Apostolicæ dare possumus ex doctrina Laurentij apud Zabarell. in Clem. vii. col. 5. de Procur. Quia delegatus potestatem subdelegandi habet à lege. At verò procurator ad lites substituendi facultatè à lege non habet, ante litem contestationem, sed eam ab homine accipit. Quamobrè, si solum substituendi, non etiam substitutum

Hh hhh reuo-

reuocandi à domino facultatem acceperit, posteaquam substituit, officio suo functus censetur.

Quamobrem hoc c. locum non habet, si Procurator post litem contestationem alium iure suo substituat, iuxta c. 1. §. licet, hoc lib. & tit. Nam eodem iure reuocare eum, atque causam reassumere poterit, si res integra sit, seu iudicium necdum in eum transfatum: At verò post litem contestationem, aut aliter iudicio cepto per institutum, reuocare eum potest, causa reuocationis prius cognita, sicuti dictum est supra c. 2.

s. Verum.

SI procurator ad causas plures vel omnes constitutus in vna earum alterum substituerit, in alijs causis procuratoris officium exercere non prohibetur. Ratio est manifesta; quia tametsi substituat sibi procuratorem in vna causa, retinet tamen potestatem, nec est functus officio suo in alijs causis.

CAPITVLVM IV.

Qui ad agendum.

Procurator generalis, tametsi cum clausula constitutus sit, vt omnia expedire possit, etiamsi speciale mandatum exigant, ex vi huius generalitatis admitti non debet ad aliquem articulum, in quo speciale mandatum requiritur.

Ratio reddi debet: Quia hoc ipso quòd iura ad quaedam præstanda speciale mandatum exigunt, non sufficit commissio generalis, & non specificata. in c. vlt. q. vlt. de offic. Vicarij in 6.

s. Sed si aliquis.

SI in procuratorio mandato vnus vel plures articuli ex ijs, qui speciale mandatum requirunt, expressi sint, adiecta clausula generali, tunc etiam ad casus non expressos procurator admittendus est.

Exemplum est: Si constitui procuratorem ad iudicia, data ei plena potestate, ita

vt etiam transigere possit, & alia omnia præstare, quæ mandatum speciale exigunt, hoc casu admittendus etiam est, si iuramentum parti aduersariæ deferre velit. Sed declarandum, ac limitandum est primò, Quòd clausula illa, & alia, extenditur tantum ad similia & minora, non item ad maiora expressis. iuxta c. Sedes, l. 5. de rescriptis, & habetur expressè in Clem. 2. hoc tit. Si procurator constitutus sit ad agendum, & defendendum, atque iurandum de calumnia, & alia omnia agendi, quæ speciale mandatum requirant, quòd vi huius mandati electo, contra quem in iudicio agit, obijcere non possit crimina seu defectus, vt quòd sit homicida & irregularis. Quia causa ista grauior est, quàm sit facultas de calumnia iurandi in animam domini, c. vlt. de iuram. calumniæ, in 6.

Declarandum est secundò, Quòd expressio articuli specialis fieri debeat per modum permissionis, vt in proposito exemplo: Non autem per modum exceptionis: v. g. Constituo Titium procuratorem generaliter ad omnia, excepto quòd transigere non possit; vi huius excipientis particulæ, (quippe quæ nõ augendi, sed diminuendi causa apposita censetur) alia similia efficere non potest, vti Gl. margin. hic monet, & docuit. c. vlt. q. 3.

s. Procurator.

Non potest procurator absque mandato speciali iuramentum aduersario deferre ad litem decisionem, nec transigere, aut pacisci: nisi bonorum, vel causæ libera administratio ipsi commissæ sit.

Pro intellectu aduerte, Quòd Procuratoris officium, cum species mandati sit, ad plura se nõ extendat, quàm iussum fuerit, iuxta l. diligenter, mandati. Quare si procurator ad lites constitutus sit, agere ac defendere potest, sicuti litem instantia exigit. At verò pacisci, transigere, vel compromittere non potest, cum hæc ad iudicia per se non pertineant. At verò administrator bonorum, seu iurium, si cum libera seu plena potestate da-

cus